

Ортопедиялық стоматология кафедрасы

***Дәрігерлік қабылдау мәдениеті.
Ортопедиялық стоматология
клиникасында келіспеушіліктің
дамуы мен туындауын ескеру.***

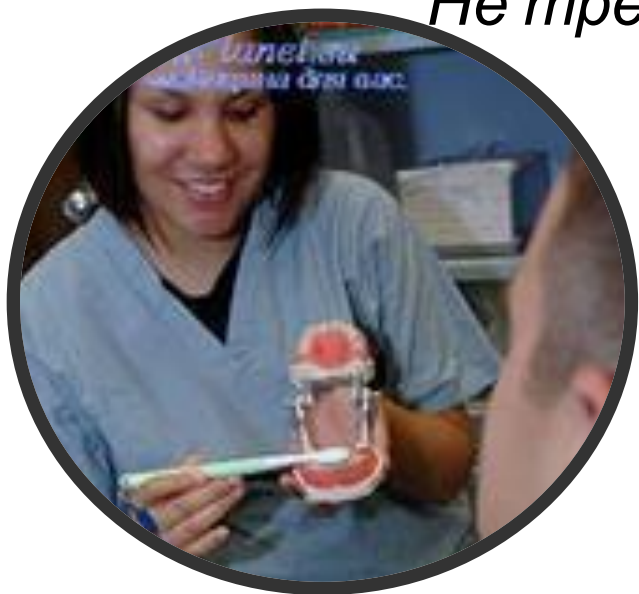
- ***Орындаған: Абдикарим Д Бубеева Ж.
Мергенбаев А.***
- ***Группа: СТ11-004-2қ***
- ***Факультет:
стоматология***
- ***Тексерген: Есіркепов А.А.***

Жоспар

- Кіріспе
- **Дәрігер мен науқас арасындағы қарым қатынас құрудың негізгі модельдері**
- **Медициналық этиканың халықаралық кодексі**
- **Ортопедиялық стоматологияда туындайтын деонтология сұрақтары**
- **Стоматологиялық тәжірибеде кездесетін келіспеушіліктер**
- **Медициналық құжат арқылы дәрігердің құқығын сақтау**
- **Қорытынды**
- **Қолданылған әдібиеттер**

Кіріспе

*«Әрқашан сабырлы, мұқият бол. Байсалды бол,
жұмысыңды терең оймен атқар.
Старайся исцеленье дать больному,
Не требуя ни жертв, ни блага для себя».*

медициналық деонтология –
медициналық жұмыскерлердің өзінің
кәсіби міндеттерің орындау кезіндегі
этикалық нормалар мен мен
принциптерді сақтану
[П.А. Леус, 1997].

Сыртқы көрініс

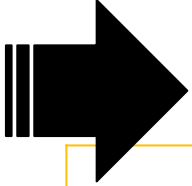

- Дәрігердің сырт келбеті ішкі жинақылықты көрсетуі керек. Медициналық «униформа» **әсемдікті қажет етпейді.**
- *Науқас әрқашан ұқыпты киінген дәрігер жақсы ем көрсете алады деген сенімде болады.*

Дәрігер мен науқастың арасындағы қатынастардың негізгі моделдері (О.М. Лесняку (2003))

МОДЕЛЬ	ДӘРІГЕР РОЛІ	МОДЕЛЬ СИПАТТАМАСЫ
Белсенді-пассивті	Өз жұмысын науқастың қатысынсыз атқарады	Дәрігер өз жұмысын науқастан жақсы білетініне негізделген. Науқас шешім қабылдауға қатыса алмайды
Нұсқаулы	Науқасқа оған көмектесу үшін не қажет екендігін түсіндіреді. Ұстаз ролін атқарады	Науқасқа дәрігердің ойынша науқасқа қажет мағлұмат қана беріледі
Мағлұматтық	Компетентті техникалық эксперт ролі	Дәрігер науқасқа бар мағлұматты береді, ал науқас өзі шешім қабылдайды

Интерпретивті

Науқасқа кеңес береді, оған шешім қабылдауға көмектеседі. Кеңесші ролін атқарады

Науқас тек қана диагнозын дәлелдеуді қажет етеді деп қабылданады. Науқас өзі шешім қабылдайды.

Келісімді

Науқасты өзінің денсаулығына қатысты жағдайларды түсіну үшін кеңесуге тартады

Дәрігердің кеңесі науқастың шешіміне тікелей әсер етеді

Медициналық этиканың халықаралық кодексі

Дәрігердің жалпы міндеттері:

Медициналық норма этикасына сәйкес емес:

**Науқасқа қатысты дәрігердің
міндеттері:**

Дәрігерлердің бір біріне қатысты

М

ОРТОПЕДИЯЛЫҚ СТОМАТОЛОГИЯДАҒЫ ДЕОНТОЛОГИЯ МӘСЕЛЕЛЕРІН ШЕШУ

- Науқас үшін тісінен айырылу ауыр психологиялық жарақат болып табылады. Толыққанды жақсы протез бет-жақ құрылымындағы косметикалық және функционалдық кемшілікті жабуы қажет.

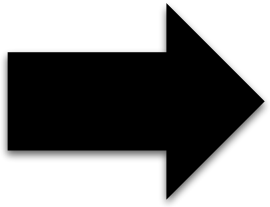

Науқастың жүргізілген стоматологиялық емге деген қанағат танбаушылығынан туатын конфликт жағдайларының негізгі себептері келесі :

Көрсетілген медициналық көмектің жеткілікті түрде сапасыз болуы. Осылайша, ведомстволық және сот-медициналық экспертизаның тәжірибесі аурудың асқынуларының ең жиі кездесетін және ауыр себептері болып жақ-тіс құрылымының толық қаралмауы; аламалы-салмалы конструкциялардың жасалуына негізсіз сипаттама беру; көп іртәріздес қарсы протездер жасау; консольді көпіртәріздес протездерді көрсетілімсіз жасау ; уақытша капптар мен уақытша пластиналық протездерден бас тарту табылады.

Днотологиялық принцитердің орындалмауы, жақсы нәтиже алуға бағытталған науқаспен жақсы қарым-қатынастың орнамауы. Сонымен қатар науқастың талап еткен мағлұматын дұрыс бермеу. Бұл көп жағдайларда науқастың жағымсыз мінезін тудырады.

Дәрігер өз науқасын 3 негізгі мәселе бойынша
мағлұматтауы қажет:

- Стоматолог-ортопедтің тәжірибесінде 2 түрлі науқас категориясы кездеседі: бұл ортажастағы және жасы келген науқастар

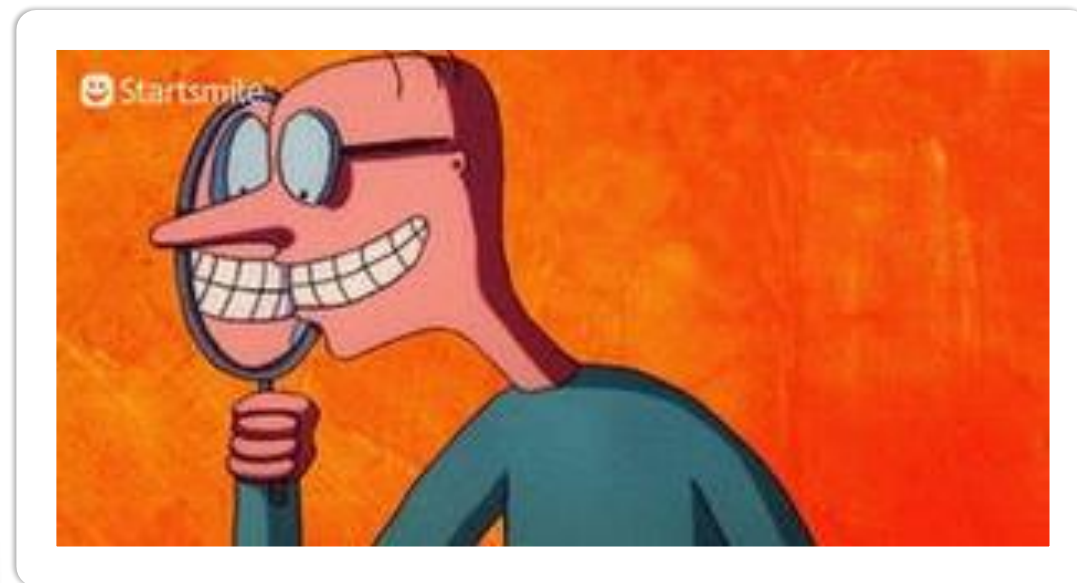

- Өзінің медициналық тәжірибесінде стоматолог-ортопед протездеуді және стоматологтың көмегін қажет ететін бірақ оны қаламайтын науқастар кездеседі. Бұндай науқастар стоматологқа отбасының қысысымен ғана қаралады және оның кеңестері мен әрекеттеріне сенбейді.

- Басқа жағдайларда асқорыту органдарының ақаулары бар науқастар пртездеу оларды бұл аурудан құтқарады деп есептейді. Олар протез салуды өздері сұрап, протездеуге дайындау шараларына жататын кез келген хирургиялық іс-әрекеттерге көнеді. Бұндай науқастар протезді қолданады және оларда кейбір кемшіліктердің болуына қарамастан көңілдері толады

- Дәрігер протез салдырудың мәнін және түсінікті түрде жеткізіп, оның медициналық (шайнау, жұту және дыбыс шығару функциялары) және қоғамдық (адамдармен қарым қатынас жеңілдейді) мәнін түсіндіруі қажет

- Жасы келген адамдар жақ және тіс протездеріне қиын үйренеді. Бұл жағдай дәрігерді әр жағдайда әр науқасты жеке психотерапевтік дайындықтан өткізіп ерекше көңіл бөлуіне міндеттейді

Ескерту қажет:

- *Протезге үйрену уақытша ғана жағымсыз әсер беретін кезең екендігін ескерту*

- Тістерді пішіні, түсі, мөлшері бойынша таңдағанда әріптестер тіс техниктарымен кеңескен жөн. Бұндай көңіл бөлуді көрген науқас оған ұсынылған протездің конструкциясы мен пішініне қиындықсыз көнеді. Әсіресе аламлы салмалы протездерді қалайдұрыс пайдаланып, оларға дұрыс күтім жасау жайлы мағлұматты толық шыдамдылықпен жеткізген жөн.

- **НАУҚАСТАР ӨЗІНЕ БӨЛІНГЕН КӨҢІЛДІ БАҒАЛАЙДЫ!**

Науқаспен сөйлесудің ережелері

- «Дәрігер-науқас» құрылымында сөйлесу психологиясының келесі ережелері ұысынылады:

Стоматология тәжірибесіндегі даулар

- Қандай арызыңыз бар?
- Сізге, дәрігер.

- Дәрігер стоматолог тәжірибесіндегі орын алатын барлық дауласуларды 2 топқа бөлуге болады:

Дәрігерге деген сенімнің болмауынан туатын дауласулар

Дәрігердің қателігінен туатын дауласулар

Дәрігерге деген сенімнің болмауынан туатын дауласулар

- Бұл дауласулар дәрігер өзіне деген, өзінің сататын технологиясы мен емдеу әдісіне сенім тудыра алмағаннан туады. Бұл дәрігерлердің көбіне «Стоматологиялық көмек» пен «Стоматологиялық қызмет көрсету» деген сөздердің майырмашылығын түсінбеуіне байланысты. Бұл айырмашылық стоматологиялық көмек тегін атқарылатынында және дәрігердің өз кәсіби міндеттерін сапалы түрде лауазымдық қызмет нұсқаулығына сәйкес жасауымен белгіленеді.

- Ал егер көмек ақылы болған жағдайда, сәкесінше бұл жағдайда «сатушы» мен «сатыпалушы» әрекеттері іске асады. «Сатылатын ем» мағынасы дәрігердің өзінің қол жеткізген тәжірибесін, білімін пайдаланатын технологияны білдіреді. Дәрігер сатушы болып өз емінің сатушысы болады, оны науқасқа ұсына білуі қажет, яғни емдеу жоспарын құрып, науқасты осы емнің қажеттілігіне сендіріп, ауыз құысын емдеуге дұрыс емкомплексін ұсына отырып науқасқа тауарын дұрыс бетімен көрсете білу.

- Өкінішке орай сатушы мен сатып алушының менталитеті әрқшан сәйкес бола бермейді. Соған байланысты дәрігерде науқастың толық сеніміне кіре алмайды, дәрігердің ұсынған ем жоспарын толықтай іске асыруына көндіре алмайды. Кейбір кездері дәрігердің өзіне деген сенімділігі соншалықты "маған қайтсе де келеді" , "мен жақсы маманмын және көңіл аларлық әңгімелер менің өкілеттілігіме кірмейді", "науқасты көндіру және жанжалды шешу менің емес әкімшіліктің жұмысы" деген ойлары дәрігердің абырой беделін түсіреді.

Дәрігердің қателігінен болатын қақтығыстар

- Бұл қақтығыстар біле тұра (мысалыға дәрігер науқасқа ауырлық келтірмей және тез қысқа уақытта емін жүргіземін деп дұрыс емес анестезия жасау мүмкін) және білмей жасап қойған кезде (алаңғасарлығымен немесе білмейтіндігінен). Ережеге сай, бұндай қақтығыстар стоматологияда бірінші кезеңде шешіледі, яғни дәрігер мен науқастың қарым қатынасынан кейін.

Дәрігерлік қателіктерді келесі топтарға бөлсек болады:

(С.И. Козицыной и Л.В. Пинчук, 1999)

Емдік тактикалық қателіктер:
Диагнозды қою кезіндегі дұрыс емес зерттеу әдісі, зерттеу нәтижелерінің дұрыс емес интерпритациясы, емдеу әдісінің дұрыс емес көрсеткіші кезінде

Диагностикалық қателіктер

Емдік техникалық қателіктер:
науқасты толық емес тексеру;
емдік және диагностикалық манипуляцияларды дұрыс емес жүргізу

Ұйымдық қателіктер;
жұмыс орнын дұрыс емес ұйымдастыру, емдік үрдісті дұрыс емес ұйымдастыру

Дәрігерлік құжаттар келесі принциптерге негізделген

Жасалған зерттеулер және олардың нәтижесінің құжаттары - толықтай диагностиканы растайды

Тағайындалған барлық манипуляциялар, емдеу кезеңдері, аралық қарап тексерулер құжаттары - емдік кезеңдердің жасалғанын растайды

Науқасты ақпараттандыру құжаттары - емді жоспарлаудан бастап ем біткенге дейінгі ақпарат берілгенін растайды

Дәрігерлік құжаттама - дәрігерді және емхананы айғақсыз наразылықтан қорғау формасы

- науқастың ақпараттық келісімін қабылдау
- толықтай жасалған медициналық қызметтерді сонымен қатар науқаспен деген қарым қатынас және ақпараттандыру құжат түрінде растау
- науқастың наразылығы болған жағдайдағы сот алды экспертиза ұйымы

Ф-110/1
Имя *Татьяна Александровна* Дата рождения *11.08.1970*
Адрес *г. Москва, ул. ...*
Жалғашқы аурулары *гипертония, сахарный диабет*
29.08.2013 г. *гипертония, сахарный диабет*
Риски *18000*

Қорытынды:

- Жоғарыда айтылған сөздер тікелей науқас пен дәрігердің қарым қатынасына байланысты, егерде дәрігер мен науқастың ойы бір жерден шығатын болса, онда қақтығыс орын алмайды. Ал егер дәрігер мен науқастың ойы бір жерден шықпаса, жасалған медициналық қызметке қанағаттанбаса бұл жерде дау дамайға жанжалға алып келеді

Әдебиеттер

- <http://xreferat.ru>
- <http://www.stomfak.ru>
- Грандо А. А. Врачебная этика и медицинская деонтология
- <http://www.volgostom.ru>
- <http://doctor.kz>

